

25 במרץ 2020

לכבוד	לכבוד
גב' רינת וייגלר	מר אורי שוורץ
היועצת המשפטית	היועץ המשפטי
<u>משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים</u>	<u>משרד הבריאות</u>

שלום רב,

הנדון: צו למסירת שמות סטודנטים למקצועות הבריאות

ביום 21.3.2020 פנינו ליועץ המשפטי לממשלה והבענו דאגה מכך שבחסות משבר הקורונה רשויות ציבוריות ונבחרים ציבור פועלים שלא כדין (העתק המכתב מצ"ב). אחת הדוגמאות שהבאנו במכתב, שהעתקו נשלח אף ליועמ"ש משרד הבריאות, היתה כדלקמן:

"ביום 18.3.2020 פנתה הלשכה המשפטית של משרד הבריאות לכל דיקני בתי הספר למקצועות הבריאות בדרישה להעביר למשרד הבריאות בתוך פחות מ-48 שעות קובץ עם שמות כל הסטודנטים. בפנייה נאמר שמשרד הבריאות נערך לקראת מחסור בכוח אדם רפואי ובכוונתו בעת הצורך לגייס סטודנטים למקצועות הבריאות. עוד נאמר בפנייה כך:

"2. יודגש כי סמכות משרד הבריאות לגיוס סטודנטים הינה מכוח תקנות שעת חירום (שירות עבודה בשעת-חירום), התש"ף-2020 וחוק שירות עבודה בשעת-חירום, תשכ"ז-1967.

3. לאור האמור, נודה לקבלת רשימות כל הסטודנטים במקצועות הבריאות עד תאריך 20.3.20 בשעה 8:00 בבוקר.

4. נא העבירו את הרשימות בהתאם לקבצי האקסל המצורפים."

פנייה רשמית שכזו מגורם בכיר בלשכה המשפטית של משרד הבריאות, תוך שבפיסקה 2 לפנייה מוזכרים שני דברי חקיקה שהמילים שעת חירום מופיעות בכותרתם, יוצרת את הרושם אצל הקורא התמים וההדיוט, כי דברי החקיקה מטילים חובה על מוסד אקדמי להעביר למשרד הבריאות את רשימות הסטודנטים. עיון בחוק שירות עבודה בשעת-חירום, התשכ"ז-1967 מגלה, כי ניתן להטיל חובה על החייב בשירות עבודה למסור את פרטיו (כמו גם על בעל מפעל חיוני לגבי עובדיו), אך אין סמכות להטיל חובה דומה על צד ג'. לו המוסדות האקדמיים היו מעבירים את רשימות הסטודנטים כפי שנדרשו היה הדבר נעשה שלא כדין. טוב עשו היועצים המשפטיים של המוסדות האקדמיים כשביררו עם משרד הבריאות מה מקור

הסמכות ונאמר להם שצו מתאים ייצא רק ביום ראשון. במאמר מוסגר נציין, כי אין אנו בטוחים שקיים מקור סמכות להוצאת הצו על פי החוק כפי שתוקן בתקנות שעת חירום.

עניינו של מכתב זה הוא במאמר המוסגר. כפי שנמסר לנו היום נשלחו לכל בתי הספר למקצועות הבריאות צווים למסירת מידע. הצווים הוצאו על ידי מפקחי כוח אדם במרחבים השונים של האגף לכוח אדם לשעת חירום במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. המוסדות נדרשו להעביר את המידע על הסטודנטים שלומדים אצלם בתוך שעות ספורות עד השעה 20:00. בצווים נאמר שהם הוצאו לפי סעיף 5 לחוק שירות עבודה בשעת-חירום, התשכ"ז-1967.

עיון בחוק מוביל למסקנות הבאות:

סעיף 5 מסמך לחייב בצו בעל מפעל למסור מידע לגבי נושאים שונים, בין היתר לגבי עובדיו ולגבי הציוד הנמצא בו, תפוקתו ודרכי הייצור. הגדרת "מפעל" שבסעיף 1, כפי שתוקנה והורחבה בשנת 1973, כוללת אף מוסדות חינוך. בהצעת החוק מאותה השנה לא הוסבר מדוע נכללו מוסדות חינוך בהגדרת מפעל, אבל הדעת נותנת שהכוונה היתה לאפשר תפקוד תקין של מוסדות חינוך יסודיים ותיכונים בעת חירום, ומוסדות להשכלה גבוהה או מוסדות להכשרה מקצועית אינם נכללים בגדר המונח. אף אם יטען הטוען, כי אף מוסדות כאלה במשמע, החוק מתיר לדרוש ממוסד חינוך אך ורק פרטים לגבי עובדיו ולא פרטים לגבי הלומדים בו.

אנו יוצאים מתוך נקודת הנחה שהתכלית לדרישת המידע כפי שפורטה בחוזר הלשכה המשפטית של משרד הבריאות – מוכנות לקראת תגבור כוח האדם במערכת הבריאות במקרה של מחסור – היא תכלית חשובה וחיונית. יחד אם זאת אסור לרשות ציבורית לדרוש מידע ללא סמכות בדין ואסור למוסדות הלימוד להעביר את המידע ללא הסכמה מפורשת בחוק או הסכמה של הסטודנטים הלומדים אצלם.

לפיכך נבקשכם לדאוג לכך שהמידע שהתקבל שלא כדין מבתי הספר למקצועות הבריאות יוחזר לשולחיו ולא תוצא דרישה נוספת אלא לאחר שיתוקן החוק.

בכבוד רב,

דן יקיר, עו"ד
היועץ המשפטי

העתקים: מר רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי)
גב' דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מינהלי)